

ИВАН НЕГРИШОРАЦ

ЧЕСТО ТИ ТАКО ДОЂЕМ

ЛЕТОПИС, РЕКЛАМНА ЈАДАЊА.
ДО ПОШЉЕДЊИХ ВРЕМЕНА!

Два века *Лейџојиса*,
Два века описа,
Два века пописа,
Два века српског потписа.

Два века летописног рада и рода,
Ко два школска часа,
Ко јутарње сунце на лицу народа,
Ко нежност мајчинског гласа,
Ко строгост очевог баса,
Ко жељени плач детињи,
Ко клепет кљуна, на оџак слетелих рода.

Лет, лет, *Лейџојисе*!
Шта сто, шта двеста?
Триста, петсто лета
Расти и уздижи се!
Шта је двеста, шта је триста?
Савест нам је чиста,
Мисија је увек иста,
А будућност с исписаног листа
Блиста ли, блиста!

Дочекасмо аероплане ко циркуску тачку,
Дочекасмо радио и тв, ракете на месецу окачисмо ко значку,

Свемирску тишину, да преде, чули смо ту дремљиву мачку,
Дочекасмо светске ратове, заносну страст убилачку,
Дочекасмо интелигенцију вештачку,
С киборгом водићемо љубав самотничку,
А не напустисмо мочвару новосадску и бачку,
Не заборависмо патријаршију карловачку.

Лейџојис је љубавни занос и пружена рука,
Игрива страст с коцкицама свих наука,
Ту певање и мишљење чине да занеми човечанска брука,
А у речи не одзвања самоубилачка бука.
Додирни прстом ту стрелу без лука,
Поздрав из далека стиже ко окретна штука,
Узводно, узводно небом, па до божанских лука.

Ако два века траје,
Ако сигурност улива
И будућност даје,
Нек даље небесима плива
И нек миленијум снива!
Иљадило нам се, дабогда!

Лейџојис описује наше векове,
Наше трајање и наше склекове.
За спас не исписујмо чекове!
У природи потражимо лекове,
Па да дочекамо векова векове!

Лейџојис објављује трајање,
Чисту душу и молитвено кајање!
Нек у нама не престане божанско бајање!
Нек на жртву се спремимо
Ко старозаветно, Аврамово јање!
Па да дочекамо апокалиптичко сјање,
Да у нама светли божанско постојање!

Кренимо ка оштрицама црквених слемена,
Запутимо се ка ивицама планинских темена,
Нек полетимо саборно у висине, међ божанска семена,
С *Лейџојисом* до пошљедњих времена!

О БАДЊОЈ ВЕЧЕРИ 1911,
ДОБРА ДУША ПОКОЈНОГ ЂОРЂА НАТОШЕВИЋА
ДОЛАЗИ У САН СУПРУЗИ ДАФИНИ

Често ти
Ја тако дођем.
Кад осетиш хладни поветарац,
Поврх чела и очију, кад се тргнеш из сна,
Знај, ја сам ту негде, ал узалуд шириш очи
У ноћну таму. Моја душа толико је бледа
Да је видети никако не можеш!
Само ноћ, ноћ је око тебе!

Од дечаштва
Дрхти ми, дрхти душа док ноћ
Шапуће. Од дечаштва мој живот
Само је напор да се страхота ноћи,
Вечне ноћи после нас, бар мало примири!
Од дечаштва само доброту неке далеке звезде тражим
Овде, међу људима, којима говорим и које волим.
Само ноћ, ноћ је око тебе!

А онда, моје очи
Тебе угледаше, у твојим се очима
Огледнух и рекох: гле, то сам ја, онај прави,
Ја. И рекох: сад ово 'ја' могу, мирно и молитвено,
Заборавити. Сад нек ово 'ти', 'ми', 'ви',
'Он' и 'они' испуне сву моју душу
И моје радости! Нек буде светлости!
Само ноћ, ноћ је око тебе!

Сручише се на нас страшне
Падавине, тежина притисла, кости овлажиле
И прозeble. Оца ти у арест отерало његово среброљубље
Незасито. Угледни адвокат, судач варошког суда и прочеје,
Богат беше, ал узаман: ђаво непрестано нови дукат иште! Очев брат,
Угледни сапунџија, берзански шпекулант и варалица, тако се
Прозлио да му се једино арест обрадова!
Само ноћ, ноћ је око тебе!

У муци и срамоти чинисмо
Што могасмо да част породичну очувамо.

Ја као надзиратељ школски и председатељ ученога друштва,
Ти као челник женскиња народног. И би то добро, добро, све док
изненада
Не дође вест да рођак ти, богослов, млад умре! Други рођак,
Трговац, ожењен човек, умом поремети! А отац се пропио, имање
Упропастио, Дунав би да попије, па у њему, мутном, скончао.
Само ноћ, ноћ је око тебе!

А сад, ево,
Ја теби опет дођох, овог пута
Као црни гласник. Да ти кажем да спремаш се
На дуги, предуги пут! Да не заплаши се душа твоја,
Него нек се исповеди, нека Богу призна све што у себи
Недостојним сматра! Потом лака, од светлосног поветарца
Лакша, дођи ми, у светлост небеску дођи!
Још увек ноћ, ноћ је око тебе!

НА ГРОБУ БОШКА ПЕТРОВИЋА. РЕЧИ КОЈЕ ЋУТЕ

То је место на којем се
Садржајно и речито ћутати може!
То је место на којем скривени, сахрањени језици
Избијају на видело као моћан, непресушан извор,
А бистра, хладна и питка вода куља
С надом да ће постати ушће
За нека усахла уста!

Ја имам наде
За овај град, ја наде имам
За свет који уме да слуша шапат биљака,
У њему клице које избијају кроз земљину кору,
А онда тихо казују у чему је разлика
Између таме и светла,
Ноћи и дана!

На оваквом месту, на гробу,
Сунчеви зраци, наједном, с неког другог света
Засјаје: наша тела, тад, затрепере тихим струнама
Које биље, на пролећној топлоти, изненада у себи
Осети. Тад знам да живот у мени, поново, тече,

А клице изнутра, као јеж,
Почињу да расту.

Са тим растом, и ја,
И ти, и наш град, сви се окрећемо
Лицем ка сунцу, па сви велики, небески сунцокрети
Постајемо. И тада, својим дрхтавим струнама
Природа се у нама огласи! И тада, земља и вода запевају
Гласом који у светлости обједини све што је било
И што ће икада бити!

Ја, тад, имам наде
За овај град, ја наде имам за свет
Који слуша гласове мртвих, па с њима,
И с нама, скупа, Велику химну животу почне да оглашава!
Чујете ли тај заносни пев сунчевих усана? Свакога јутра,
Он се огласи на истоку, распева се у подне, на кубету неба,
А примири у сутон, на западним обронцима!

Ја имам наде
За овај град, ја наде имам
Јер не чекам да ноћ ми, заувек, на рамена падне!
Ја са живим телима и духовима, у молитви, о светлости
Певам! Ја чујем тај небески хор мртвих и живих,
Ја певам речима које оглашавају се
С изласком и заласком сунца!

Пођимо на места
Која тако садржајно и речито ћуте!
Будимо на тим изворима, будимо при себи,
Будимо у себи, потражимо пуне, пунцате речи,
А онда: заувек заћутимо! Ако су достојне,
Наше речи проговориће на неком другом,
Несагледивом и чудесном месту!

НА БЛАГОВЕСТИ Л. Г. 2002, ПОСЛЕ ЛИТУРГИЈЕ,
У ЕПИСКОПСКОМ ДВОРУ У СЕНТАНДРЕЈИ,
ВЛАДИКА ДАНИЛО МОЛИТВЕНО СОЗЕРЦАВА О
ЧОВЕКОВОМ БОГОТРАЖИТЕЉСКОМ ПУТЕШЕСТВИЈУ

Само Господ зна
Чему толика лутања,
У животу сваког од нас, чему успони
И падови, зашто тако мора да буде?
А да не залутамо по шумама мрачним, да душа
С овога света несрећна не оде:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Зашто родих се на Клиси,
А ту је црквиште, манастириште било: не би реч
Остала да жизањ није црквом на равницу испловило!
И ја светом лутах правду, лепоту и истину тражећи,
А оне никако, никако не доходе:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Што одох у Париз, на студије,
Људску праведност тражећи на свету овом,
А тамо нађох руску цркву, оца Владимира видех
И беседе чух о Богу, Светој Тројици и Боговиђењу,
Па ме, врелог, запљусну кап Богојављенске хладне воде:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Што у Бостон, на Харвард одох,
Руску душу оца Григорија и Богочовека затекох,
А тамо, у молитвама, служби и причешћу,
Господа у себи, у просјацима нађох. Благом вешћу
Певали су ми врапци, па и ја запевах акатисте и оде:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Како ме је молитва, мила мајка,
Бака и вера предака српском манастиру привела,
Па песма монаха у срцу мом је моћно,
Моћно запевала. У мени је Божји ритам,

Ритам света и људске слободе:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Да једино домовина, прворођена наша
Мати мила, због ње се мати моја на би наљутила!
На Косову завет, у Карловцима небески залет,
У Сентандреји северни излет, а уз пут, уз пут само цркве,
Молитве и снови преко многих река броде:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Кад ослушкује нечујни, предачки пој,
Душа почиња да шапти, да бруји и пева. Усред Белог града,
Усред хаоса метрополе, где душе се цепају
На две, на три поле, усред распрслог света
Никад ми нису запеваале авети и моде:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Зашто у Будим пођох, до Дунава,
У прошлост сиђох, у себе самог, у вечног Христа
Са заносом уђох! О сусрету с Богом никад анђели моји
Нису се цењкали и трговали! Никад изрицали нису
Молбе да се обавезе одгоде:
Слава Теби, Господе!

Само Господ зна
Откуд тишина, ко најлепша лира, у мени непрестано
Бруји и свира. До понорног мира и најдубљих жица,
Та песма рони, као птица, гњурац, до душиног чира!
Ја сам, ја сам Богомир Тихи! У мени
Никада неће заклепетати роде:
Слава Теби, мој Господе!

Само Господ зна
Да последњи час ми стиже, све је ближе,
И ближе, ал ја спремно чекам да две се стреле
Укрсте: од Хиландара до Сентандреје, од Цариграда
До Дубровника. Нека све моје слободе, у Теби,
Светлосно запевају, као химне и оде:
Слава, слава, слава Теби, мој Господе!